

Gemeente Renkum

Raadsvoorstel

Verantwoordelijk team
Ruimtelijk Beleid

Zaaknummer
2025-016529

Datum
12 november 2025

Portefeuillehouder
J. (Joa) Maouche MSc

Raad d.d.
17-12-2025

Onderwerp
beleidsnota Klimaatadaptatie Renkum

Beslispunten

Om de beleidsnota 'Klimaatadaptatie Renkum' vast te stellen.

Samenvatting

Voorgesteld wordt om de beleidsnota 'Klimaatadaptatie Renkum' vast te stellen. Met deze beleidskaders kan de gemeente op diverse niveaus adviezen geven over het aanpassen aan de inrichting van de (buiten)ruimte aan klimaatverandering.

Aanleiding

We zien dat het klimaat verandert: nieuws over bosbranden, warmterecords en extreem weer (waterschade door overstromingen of windhozen) komt regelmatig onze woonkamer binnen. Ook de gemeente Renkum wil vastleggen binnen welke kaders de gemeente wil handelen als het gaat om aanpassen aan klimaatverandering.

Enige tijd terug heeft de gemeente Renkum het regionaal Manifest Klimaatadaptatie ondertekend (7-12-2017). Hiermee heeft de gemeente zich gecommitteerd aan het bereiken van een waterrobuuste en klimaatbestendige gemeente in 2050.

Inhoud

Samenvatting beleidsnota

In deze nota wordt aangegeven wat onder klimaatadaptatie verstaan wordt en waarom het urgent is om onze leefomgeving daaraan aan te passen.

Adaptatiepiramide

Een belangrijk denkkader voor de gemeente Renkum is de zogeheten adaptatiepiramide (zie hoofdstuk 3 van de beleidsnota voor een plaatje). De adaptatiepiramide bestaat uit 3 lagen:

- De onderste -brede- laag die gaat over het versterken van de natuurlijke basis;

- De middelste laag verbeeldt het treffen van technische maatregelen en is smaller dan de onderste laag;
- En de bovenste laag (het puntje van de piramide) die verbeeldt dat we moeten handelen bij extremen.

Het aanpassen aan klimaatverandering vindt in alle drie de lagen plaats. In de adaptatiepiramide wordt de focus van de maatregelen gelegd bij de brede basis. Ook Renkum kiest ervoor om de oplossingen zoveel mogelijk te zoeken in het versterken van het natuurlijk systeem (de groene laag).

Thema's

Voor Renkum wordt voorgesteld ons te focussen op de thema's droogte, hitte, wateroverlast en verlies van biodiversiteit. Beargumenteerd wordt waarom de andere thema's uit de Maatlat voor een groene, klimaatadaptieve gebouwde omgeving in Renkum geen speciale aandacht verdienen. Voor de andere thema's wordt in beschrijvende zin weergegeven waar Renkum staat en wat er al gebeurt.

Ook wordt voor deze 4 thema's aangegeven wat de ambities zijn. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de situatie waar de gemeente zelf iets (laat) realiseren en de situatie waarbij anderen (individueel, samenleving) 'in the lead' zijn.

Uitgangspunten

De gemeentelijke ambitie op de 4 thema's wordt weergegeven door een aantal uitgangspunten:

Biodiversiteit en natuurinclusiviteit

- Waardevolle habitat en basiskwaliteit natuur behouden en realiseren
- Kansen voor het versterken van biodiversiteit worden benut
- Aandeel groen op buurniveau tenminste behouden en zo mogelijk vergroten
- Er wordt rekening gehouden met de effecten op het voorkómen van infectieziekten

Droogte

- We vergroten infiltratie en minimaliseren verharding (vergroenen waar het kan)
- Bodem en water wordt zo schoon en gezond mogelijk gehouden
- In Renkum wordt ingezet op het gebruik van regenwater en op zuinig gebruik en hergebruik van drinkwater
- Er wordt gekozen voor klimaatbestendige beplanting, die past bij bodem en grondwaterstand
- Droogte, eventueel in combinatie met hitte, zorgt voor een verhoogd risico op natuurbranden. Dit risico willen we door een andere inrichting zoveel mogelijk beperken

Hitte

- In Renkum is voldoende schaduw aanwezig op verschillende locaties
- Het plangebied wordt zo ingericht dat een belangrijk deel van de oppervlakten warmtewerend zijn
- We willen geen directe opwarming van verblijfsplekken in openbare buitenruimte door gebouwen(installaties)
- Het (beperkte) potentieel aan recreatieve waterlocaties wordt zoveel mogelijk benut.

Wateroverlast

- Er treedt geen schade op als gevolg van een bui die 1x per 100 jaar voorkomt; vitale en kwetsbare functies blijven beschikbaar

Onderwerp

Beleidsnota Klimaatadaptatie Renkum

Datum

12 november 2025

Zaaknummer

2025-016529

Pagina

2 van 5

- De neerslag wordt geborgen en verwerkt daar waar het valt
- Alleen als het echt niet anders kan, wordt water afgevoerd

Afronding

In de laatste hoofdstukken van de notitie wordt:

- Een eerste aanzet gegeven voor een uitvoeringsprogramma;
- Duidelijk gemaakt dat klimaatadaptatie raakt aan andere beleidsterreinen, zoals wonen, gezondheid, mobiliteit en recreatie. Het is een uitnodiging tot samenwerking;
- Aangegeven dat verdere uitwerking in een concreet uitvoeringsplan nodig is.

Groenberaad

In een vroeg stadium van het tot stand komen van de beleidsnota (de 70%-versie) is het Groenberaad om advies gevraagd.

Het Groenberaad had zo alle ruimte om mee te denken en invloed te hebben op het tot stand komen van de notitie. Het advies van het Groenberaad is bijgevoegd.

In het advies van het Groenberaad wordt ingegaan op achtergrondkleuren (blanco, groen, roze, geel). Deze opmaak is in een later stadium gewijzigd; in de afweging om deze opmaak te laten vervallen is de opmerking van het Groenberaad meegewogen.

Kader

Er zijn – hoewel niet wettelijk – afspraken gemaakt op Rijks- en regionaal niveau over klimaatadaptatie: In 2050 moet Nederland waterrobuust en klimaatbestendig zijn ingericht. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste afspraken:

- Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie
- (Regionaal) Manifest Ruimtelijke Adaptatie
- regionaal adaptatie plan RAP

Argumenten

Argumenten vóór

Met een vastgestelde beleidsnota beschikt Renkum over kaders om de doelen uit het Manifest (waterrobuuste en klimaatbestendige gemeente) samen te kunnen halen:

- Verschillende doelgroepen te kunnen adviseren;
- Een uitvoeringsplan te gaan opstellen;
- Inwoners te kunnen informeren over de lijn van de gemeente.

Alternatieven

Er zijn geen alternatieven om kaders vast te stellen.

De kaders kunnen anders gekozen worden, waarbij bijvoorbeeld minder gericht wordt op het herstellen cq versterken van het natuurlijk systeem en de oplossingen meer in innovatieve technische maatregelen te zoeken. Wij vinden het echter belangrijk om 'de basis op orde' te hebben en daar hoort het herstellen/versterken van het natuurlijk systeem bij.

Onderwerp

Beleidsnota Klimaatadaptatie Renkum

Datum

12 november 2025

Zaaknummer

2025-016529

Pagina

3 van 5

Aanpak/Uitvoering

De kaders uit deze beleidsnota zullen worden gebruikt om de wensen ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen in bijvoorbeeld de intaketafel duidelijk te maken.

Op basis van de beleidsnota wordt conform het advies van het Groenberaad een publieksvriendelijke brochure ontwikkeld, die gebruikt kan worden in bijvoorbeeld Energiewinkel en KlimaatKeet.

In 2026 wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld op basis van deze kaders. Als hier financiële consequenties uit voortkomen, worden die aan de Gemeenteraad voorgelegd ter besluitvorming.

Participatie

Bij de totstandkoming van de beleidsnota (die immers kaders stelt op een 'hoog-over' abstractieniveau) heeft geen directe participatie door inwoners plaatsgevonden. Uiteraard worden inwoners geïnformeerd over de vastgestelde beleidsnota.

Bij verdere uitwerking in een concreter uitvoeringsplan wordt een participatietraject uitgewerkt.

Communicatie

Er wordt een kort nieuwsbericht gemaakt voor op de gemeentelijke kanalen waarin gemeld wordt dat de beleidsnota is vastgesteld. In dit nieuwsbericht komt ook een verwijzing naar waar het stuk is in te zien.

Financiële consequenties

De enkele uitvoeringsactie die als voorbeeld genoemd wordt, wordt nu al uitgevoerd binnen bestaand budget (uit 2H en 2M). Dit gaat om €67.000, inclusief budget voor afkoppelen door particulieren. Er zijn geen financiële consequenties van het vaststellen van dit stuk.

Op basis van de gestelde kaders uit deze beleidsnota kan een minimum-variant van een uitvoeringsplan gemaakt worden dat past binnen het huidige budget.

Het is nog niet helder of deze minimumvariant zal leiden tot het bereiken van het einddoel klimaatbestendig en waterrobuust in 2050'. Het in de toekomst vast te stellen uitvoeringsplan zal hierover meer informatie geven. Uiteraard maakt de Gemeenteraad de financiële afweging over de kosten van een uitvoeringplan.

Juridische consequenties

Er zijn geen juridische consequenties.

Samenhang met andere beleidsvelden

Klimaatadaptatie hangt samen met vele beleidsterreinen, waaronder Wonen, Welzijn, Veiligheid, Energie, Landschap, RO, Recreatie en toerisme, Mobiliteit, Aandachtsgroepen, Cultuurhistorie, Beheer openbare ruimte, Gezondheid en Economie. Hier wordt in de nota aandacht aan besteed.

Werelddoelen

Bijlagen

- Beleidsnota Klimaatadaptatie Renkum
- Advies Groenberaad

Onderwerp

Beleidsnota Klimaatadaptatie Renkum

Datum

12 november 2025

Zaaknummer

2025-016529

Pagina

5 van 5